

erdiko kaiera

G.B.

Musika

Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison eta Kurt Cobain: 27en kluba. Rockak martiriak behar zituen eta 27 urte baino ez zituztela segadun agurea bidean gurutzatu zitzaien. Oraindik bizi direnontz galdetzen dute askok; eta edozein ekoizleren hortzak izerditan hasten dira euren diskoen berrargitalpen eta edizio bereziez hitz egitean. 2009an argitaratzekoa den *The 27s: the greatest myth of Rock & Roll* liburuak mitoa puzten lagunduko du.

Rockaren historian sartu 27 urterekin hilda

GORKA BEREZIARTUA

1994KO APIRILAREN 5EAN Kurt Cobainen gorpuaren ondoan paper batean eskuz idatzitako hitzek laburbiltzen dute hoberen 27en klubaren espiritua: “Hobe da sutan kiskaltzea, zimeltzea baino”. Neil Youngen abesti batetik hartuak ziren; Morrisonek, Joplinek edo Hendrixek ere sinatzeko modukoak dira. Amets egin zuten betirako biziko zirela; biharamunean hiltzeko moduko bizitza izan zuten. 27 urteena da rockaren munduko Bermudetako Triangelua;

gitarra ozenen kulturak sortu duen ipuin handiena beharbada; eta ez dago aipatutako lau pertsonaiekin bakarrik kontatu beharrik, hain ezagunak izan ez arren asko joan baitziren hilotzen auzora 28 bete gabe. Horien guztien gorazarrez idatzitako liburua osatu du Eric Segalstad kazetariak, Josh Hunterren ilustrazioek lagundurik.

Mitoe indartzeko egindako saiakera izango da, 27 urterekin zendutako artista ezagunen heriotzak kontatzeaz gain, hain-

besteko sona lortu ez zuten hainbat musikari gogora ekarriko dituen. Eta noski, heriotza horien misterioaz baliatuz salmenta erraldoiak izaten saiatuko dira editoreak.

Erabat argitu gabeko arrazoiengatik hil baitziren klubeko gehienak. Suizidio itxura hartzen duten balizko hilketak dira batzuk; era misteriotsuan desagertutakoak bestetzuk. Eta horien inguruan hipotesi sinesgaitzenak egin izan dituzte, batzuetan heriotza ukatzeraino iritsiz. Ukatu ezin dena zera da: 27en klubeko kideen talentua euren adina baino askoz ere handiagoa zela.

27 urterekin hil, gorpu polita utzi

Albistearekin esnatzen da eguna: hilda aurkitu dute. 1970ean birritan errepikatu zen gertaera, oso tarte laburrean gainera. 27 urteen mitoa orduan sortu zela esan liteke. Jimi Hendrixen gorpua irailaren 18an aurkitu zuten Londresko Samarkand hoteleko gela batean. Aurreko gauean lo egiteko pilulak eta ardo gorria nahastuta koktel hilgarria eskaini zion bere buruari. Hazita doan ibaia legez botaka hasi zen, eta bere zuku gastrikoetan ito.

Handik 15 egunera azken aldiz ikusi zuten Janis Joplin bizirik Hollywoodeko Sunset Sound grabazio estudioan; urriak 3 zituen. Hurrengo egunean abesti bateko ahotsa grabatu behar zuen eta, agertzen ez

Ezker-eskuin
Janis Joplin eta
Jimi Hendrix.
Biak 1970ean hil
ziren, 16 egune-
ko tartearrekin,
eta biek zituzten
27 urte azken
hatsa emateko
orduan. Beraien
diskoen hilondo-
ko edizioak
negozio biribila
dira diskoe-
txeentzat.

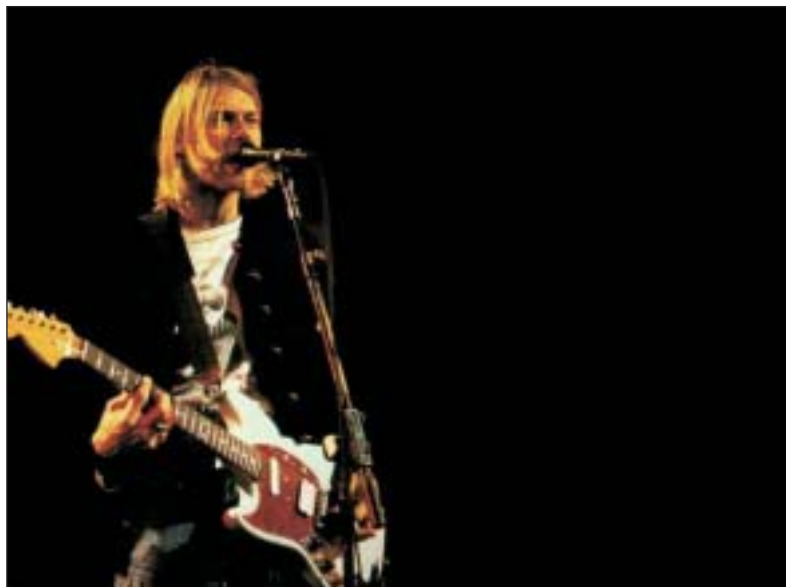
zenez, bila joan zitzaizkion Landmark Motor hotelera. Lurrean zetzan heroina gaindosiak akabatua.

Urtea joan gabe esnatu zen berriz heriotza Parisen. 1971ko uztailak 3. The Doors taldearen kantuei ahotsa jarri zien Jim Morrison izan zen orduko biktima. Bainauntzian aurkitu zuten gorpua, baina autopsiarik egin ez ziotenez, asko dira heriotzaren inguruan eraiki diren teoriak: heroina azaltzen da, noski, lehenengo postuetan; baita hilketa ere; eta gezurrezko heriotza zela ere aipatu zuten *No one here gets out alive* izeneko biografian, nahiz eta Morrison hil zen gauaren inguruko testigantza berriek hipotesia apurka baztertu egin duten.

Klubeko laugarren kidea bi hamarkada beranduago egin zen bazkide. Nirvana taldeko abeslari eta gitarra jotzailea zen Kurt Cobain 1994ko apirilean, Seattleko bere etxean burutik bala bat pasa zitzaionean. Armari nork sakatu zion, bere buruaz beste egin zuenentz, horra mila aldiz errepikatu den galdera.

27 urterekin hil, negozioa egin dezaten

Erantzuna aurkitzea ezinezkoa da Cobainen kasuan. Hamaika dira kontrajarritako bertsioak, eta azkenerako zalantzan jartzen dena "ikerketa" horien guztien helburua da. Datu batzuk ematearren, hamalau urte baino ez dira igaro Nirvana taldeko abeslaria hil zenetik eta dagoeneko hoge bi biografia argitaratu dituzte. Azkena, aurtan bertan publikatutako Charles Cross kazetariaren *Cobain unseen*, argigarria da benetan: ez heriotzaz datu berriak ematen dituelako, Crossek berak 2001ean beste biografia bat idatzi zuelako baizik. Gertakaria berriro lar-

daskatu, asko ez bada ere; beti egongo da norbait liburua erosteko prest.

Eta biografiak bakarrik balira... Cobainen heriotzarekin egin duten *merchandisinga* eskandaluzkoa da: Nick Broomfield-ek *Kurt & Courtney* film dokumentala egin zuen, Gus Van Santek azken egunak fikzionatu zituen *Last days* pelikulan; 2002an Riverhead Books argitaletxeak abeslariaren eskuizkribu eta marrazki batzuk publikatu zituen *Journals* izeneko liburuan.

Bakarra balitz gaitzerdi: Jimi Hendrixek disko gehiago argitaratu ditu hil ondoren, bizi zenean baino. Guztira 24 dira Stratocasterren jeinuak 1970etik argitaratu dituen lanak, estudiokoak eta zuzenekoak batuta. Bildumek beste kontaketa bat merezi dute: 27 dira dagoeneko. Sortuko dira berriak.

Iaz argitaratu zen azken konpilazioarekin hamalau dira Janis Joplinen "omenez" diskoetxeek atera dituzten bildumak. Kopuru bera Jim Morrisonen The Doors taldearen kolezioek ere. A zer produzitzeko gaitasuna hildakoen.

Ezkerrean Kurt Cobain eta eskuinean Jim Morrison. Hil zirenean adinkide izateaz gain, bien heriotzen arrazoia erabart argitu gabe daude oraindik.

27 urterekin hil, zahartzea okerragoa da "Hobe da sutan kiskaltzea, zimeltzea baino". Ironikoa da. Esaldia oso erabilgarria da musikaren industriako edozein buruk bere artistei esateko. Diskoetxe handientzat errentagarriagoak dira gazte hildako musikariak, ibilbide luzea dutenak baino. Negozio hobea da 27en klubeko kantuar berrargitaratzeko eskubidea edukitzea rockaren dinosauroen disko berriak editatzea baino. Azken finean, nork erosi du Paul McCartneyren azkena? Ez dago haize berririk harengan, The Beatles taldearen zimurrak besterik ez. Errautsek ezin dute distirarik egin; odolak berriz, beti islatzen du argi printzaren bat. ■

**gure!
arteak
euskaraz**

